Seinäjoella, perjantaisin

Yksityisnumeron hinta 1:—

Alas marxilaisuus!

LAKEUDEN SANA

Pois puolueet!

Kansanliikkeen äänenkannattaja

Numero 45

1. XII. 1933

TOIMITUSVALIOKUNTA: VIHTORI KOSOLA, IVARI KOIVISTO, VIHTORI VARPIO, REINO ALA-KULJU, MARTTI KANTELE, ILMARI TALVITIE.

Marxilaisuus ja yksityisyritteliäisyys

"Kommunismi voi ehkä murtaa suuret yhteenkasautumat ja antaa takaisin tavallisille ihmisille aloitteen ja omistusoikeuden". — Sigrid Undset.

Mottonamme (!) oleva lause on tyypillinen esimerkki siitä, minkälaisia ajatuksia ilmoille pulpahtaa, kun joku kaunokirjailija, tässä vielä naiskirjailija, yli porvarillisen maailman "ihannoitu" ja ylistetty Sigrid Undset, tarttuu kynään julistaakseen yhteiskuntakysymyksiä. Olemme lainanneet tämän lauseen näytteeksi siitä syystä, että se varsin hyvin osoittaa n.k. kulttuuriliberalistista ajattelua. Marxilaiselta taholtahan on aina väitetty, että jos yksityisomistukseen perustuva järjestelmä saadaan muutetuksi yhteisomistukselliseksi, on maallinen autuus saavutettu. Marxilaisten tunnetun teorian pääoman kasaantumisesta on kulttuuriliberaalinen maailma hotkaissut sellaisenaan, mutta ihmeeltä tuntuu meneminen niin pitkälle, että voidaan edes kuvitella kommunistisen yhteiskuntajärjestelmän palauttavan kansalaisille "aloitteen ja omistusoikeuden tunteen". — Se on asian päälaelleen kääntämistä karkeimmassa muodossaan.

Yksityisyritteliäisyys perustuu yksityisomistukseen. Järjestelmä, joka lähtee tätä perustusta hävittämään, tappaa yritteliäisyyden ja tuhoaa itsensä. Emme suinkaan puolusta kapitalismia siksi, että se on syntynyt yksityisomistuspäämäärissä — sehän voi muodostua ja osittain onkin muodostunut itsetarkoitukseksenn, jollaisena se on moraalinvastainen ja sen johdosta ennen pitkää myös tuhoaa itsensä. Pääomanmuodostuksen tulee loppukädessä palvella kansakuntia. Vain silloin se on terveellä pohjalla. Ja missä kansalliset moraalikäsitteet saadaan eläviksi, siellä nykykapitalismikin voidaan sisältäpäin tervehdyttää ja pelastaa suistumasta yhteisomistukselliseen kommunismiin, jossa kaiken "aloitteen ja omistustunteen" sijaan on astunut todellinen mammonallinen yhteenkasautuma, jota verisellä valtapolitiikalla pänkitetään. Marxilaisin valhein kasvatettu kommunistinen yhteiskunta ei ole muuta kuin kaikkein despoottisinta, väärään suuntaan kehitettyä kapitalismia — mutta sitä ei sovi ihmetelläkään, sillä sen luojanahan on ollut juutalainen raha, sama joka on vienyt valtakunnat talouspulliin ja uhkaa nyt kansakuntain olemassaoloa pirullisella mammonan vallalla.

Kaiken tämän vastakohtana on terve, kansallinen, kokonaispäämääriä palveleva yksityisomistus, joka synnyttää yksityistä yritteliäisyyttä, sallien silti valtion kontrollin, jottei se pääse eräissä tapauksissa väärille urille, liiaksi kahlehtimaan ihmisen aloitteita ja omistustunnetta. Kun meillä parhaillaan aletaan viettää yksityisyritteliäisyysviikkoa, on muistettava, mikä suuri merkitys nimenomaan yksityisellä kauppias- ja teollisuusryhmillä on taloudellisen verenkiertomme uudistamisessa ja vankan, pääoman kansallista kasvua edistävän perustan laskemisessa. Älköön myöskään annettako kestäneen taloudellisen kriisin synnyttämien harhaluulojen pimentää selviä käsityksiä ja tuoda luulotteluja, että terve kapitalismi olisi aikaamme syypää, sillä syyllisyys on haettavissa juuri siltä kansainväliseltä, juutalaisfinanssiehin pohjautuvalta rintamalta, jossa marxilaisia ja liberalistisia harhalaskelmia värkätään. Kansallinen yksityisyritteliäisyys on meidän perustamme. Antakaamme sille oikea arvo. Siten me suurelta osalta juuri käytännössä toimimme marxilaisuutta vastaan.

LIPPUMIES.

"Keltainen vaara" ja punainen vaara

MIKÄ JOHTI WASHINGTONIN MOSKOVAN TUNNUSTAMISEEN

Äskeinen maailmanpoliittinen suurtapaus, Amerikan Neuvostoliiton-tunnustaminen, on nyt käsittelyn aiheena koko maailman lehdistössä. Mielenkiinnolla olemme mekin tutustuneet erääseen Helsingin Sanomissa julkaistuun Günther Steinin laajaan artikkeliin, jossa asiaa yritetään käsitellä mahdollisimman objektiivisesti, mutta jossa kuitenkin kuultaa eräänlainen Moskovaihailu, Japanin ja Saksan "militarismiin" kohdistuva vastenmielisyys j.n.e. Ovatko hra Steinin arviot paikkansa pitäviä itse tapahtuman vaikuttimista, se jääköön kiistanalaiseksi, mutta osittain ne ainakin tunnuvat varsin todennäköisiltä.

"Niin kauan kuin näytti mahdolliselta, että Neuvostoliitto pian voisi kehittyä tavattoman voimakkaaksi valtioksi, ei Yhdysvalloissa kukaan ajatellut Moskovan hallituksen tunnustamista. Tässä on lähtökohta. Ja päätelkohdaksi arvioinneissa saadaan, että kun nyt bolshevikia ei, Yhdysvaltain mielestä, voi enää olla maailmalle minään punaisena vaarana, on yhä selvemmin astunut näyttämölle "keltainen vaara" Japanin taholta, ja sen eteneminen on siis kukistettava. Siinä mielessä on maailman politiikan tasapainosta huolehtiva Yhdysvallat päättänyt tunnustaa ryssän. Johtopäätöksenä tästä voisimme omasta puolestamme summeerata:

Siis Neuvostoliitosta länsimaiden puolustaja idästä ennustettua keltaista vaaraa vastaan!

Sillä mistään muustahan ei, Amerikan silmälaseilla katsellen, voi olla kysymys kuin että nyt lujittuva kanssakäyminen näiden sopimusvaltain välillä tähtää nyky-Venäjän taloudellisten (sotilaallisten) mahdollisuuksien kasvattamiseen Amerikan rahalla — Amerikan, joka täten, Euroopan valtioiden päiden yli kätensä Moskovaan ojentaen, katsoo ajan tulleen sopivaksi tällaisin ottein ruveta järjestelemään myös Euroopan itsensä asioita . Todellakin lievimmin sanoen merkillistä.

Nykyisen presidentin setä, Theodore Roosevelt lievensi aikoinaan Venäjän tappion sen japanilaissodan jälkeisessä rauhanteossa. Sitten surullisenkuuluisa idealisti Wilson, "viimeinen demokraatti ennen Franklin Rooseveltia", teki ryssäile suuren palveluksen estämällä Japanin saamasta Vladivostokia ja muutamia muita venäläisiä alueita Itä-Aasiassa. Nyt on kolmas "hyväntyön" hetki lyönyt, taasen Japani huomioonottaen. Hra Stein arvioi tämän sitäkin huomioonotettavammaksi, kun Washington tällä kertaa siis katsoo tarpeelliseksi esiintyä "välittäjänä" jo ennenkuin sota on alkanyt. Hän alleviivaa, tietenkin amerikkalaisesta näkökulmasta, että

Japani pitää sekä Venäjää että Yhdysvaltoja yhtä suuressa määrin perivihollisinaan.

Niinkuin kyllä saattaa ollakin jossain määrin — jos nyt sana "perivihollinen" sentään ei liene vähän krouvisti laitettu. Pikemminkin olisi ollut syytä enemmän alleviivata Yhdysvaltain perusteltua pelkoa siitä, että japanilaiset vähitellen valtaavat yhä enemmän tärkeitä markkinapaikkoja ja isännöivät Tyyntä Merta sotilaallisesti, jotka molemmat seikat eivät tietenkään ole Amerikaile mieluisia. Jos puhutaan japanilaisten amerikanvihasta, on yhtä suuri syy alleviivata päinvastaista vihaa.

Mitä taas tulee Yhdysvaltain ja Venäjän kauppasuhteisiin, niin nehän ovat olleet jatkuvasti olemassa, vaikkei poliittista tunnustamista ollut tähän mennessä tapahtunutkaan. Siinä suhteessa tietysti kanssakäyminen lujittuu ja niin Amerikan teollisuus laajentaa sikäläisiä markkinoitaan, ehkäpä luullen siten voivansa myös pienentää hirveätä työttömyyttään — kun sitten ryssä vaan joskus pystyisi maksamaan? Tästä puolesta kirjoittajakin lausuu epäilyksensä, sillä kysymyshän on tietysti suunnattomista tavaramääristä, jotka Bolshevikiaan pitäisi upotettaman. Kun Venäjä nykyisin tosiaankin on tuottajamaana epäonnistunut ja koko sen oma

kansantaloudellinen toiminta tähtää vain punaisen armeijan ylläpitoon,

niin Amerikka tosiaankin voi näissä suhteissa haksahtaa pahan kerran.

On tunnettu vanha puhe keltaisesta vaarasta. Sen uhkasta on aina puhuttu Eurooppaan nähden, kuten luonnollisesti voikin ajatella, ja on sillä kai lähinnä tarkoitettu jotain dshingiskaanimaista kiinalaisvyöryntää Eurooppaan hetkellä, jolloin viimemainittu ylikulttuurin kautta on kypsä häviämään. Merientakainen Amerikka kai siitä ajatuksesta on saanut olla verrattain rauhassa. Jos nyt Amerikan Moskovan-tunnustaminen tosiaankin olisi lähtenyt

"keltaisen vaaran torjumisen pohjalta", niin laskelma on ehdottomasti väärä.

Sensijaan on selvää, että Yhdysvallat tällä teollaan, poliittisesti tunnustamalla punaisen maailmanvaltakuntaidean ja yhä enemmän hankkimalla bolshevikeille tavaroita, itseasiassa suuresti kiirehtii punaisen vaaran tuloa, aluksi ainakin Aasiassa. Onko tämä "kansojen suojelijan", Amerikan, ylpeitten traditioitten mukaista ja onko se missään muodossa inhimillistä, sen ratkaiskoon lukija. Mutta tästä voi vetää vielä erään huomattavan johtopäätöksen. Yhdysvallat on ainakin näihin asti edustanut kapitalismin mahtavinta asetta. Tällainen askel sen taholta on samalla mitä pätevin heikkoudentunnustus väärään suuntaan kehittyneellä kapitalismilta. Ehän teko, joka syö juuria tekijänsä, siis kapitalistisen järjestelmän alta, voi kauan olla itseään kostamatta.

Kieltämättä otettu askel on suurpoliittisten tekojen lehtiössä merkillisimpiä, mutta ei suinkaan kauniimpia. Mitä se vaikuttaa lähiajan maailmanpolitiikkaan, sitäkään ei enää kovin kauan tarvittane odottaa. Synkältä ainakin siltä kohdalta näyttää poliittinen taivas, ja vie pakostakin silmät tähyämään, mitä Japanista rapeaa kuulumaan.

Onko Nipponin poika kypsä astumaan ratkaisevasti näyttämölle?

KONSULI.

Jouluk. 6:s.

Miten kulttuuriliberalistit suhtautuvat anomukseen, että itsenäisyyspäivänä olisi kiellettävä kemut, nähdään m.m. seuraavista pikku lainauksista:

Tulenkantajat: "Ranskalaiset viettävät vapaudenpäiväänsä tanssimalla kaduilla, amerikkalaiset ampuvat ilolaukauksia ja heittelevät serpentiinejä — mutta Suomessa aiotaan itsenäisyydenpäivää, joulukuun 6:tta, nyt ruveta viettämään varsin murheellisella muodolla. Akateeminen Karjala-Seura on nimittäin jättänyt valtioneuvostolle anomuksen, että itsenäisyyspäivää vietettäisiin rukouspäivän tapaan kieltämällä tanssitilaisuudet. Kuten tunnettua, ovat rukouspäivän naatet yleensä muodostaneet meillä raskaan juopottelun päiviksi, koska tanssi ja musiikki, elokuvat ja teatterit ovat silloin kiellettyjä".

Turun Sanomat: "Ehkäpä itsenäisyyspäivään tahdotaan saada sitä kansallista väriä, mitä suomalaisten suurissa juhlapäivissä yleensä on ja jota niille antavat humalapäissä suoritetut murhat, tapot, pahoinpitelyt kuoleman seurauksella ynnä muut verityöt".

— **Erkki Saarenmaa: SUOMEN SODAN SANKARI KAARLE VILHELM MALM.** Poikien seikkailukirjaston uutuus, historiallisten lähteiden mukaan kirjoitettu kertomus Savon taisteluiden sankarista. 2 kuvaa. Sid. 12 mk. — Otavan kustantama.

IKL:n kerho- iltojen järjestelystä

Esimerkkejä: Lapua ja Helsinki

Viime numerossa koskettelimme kerhoiltojen merkitystä IKL:n aatteiden tunnetuksitekemisessä. Tällä kertaa vielä pari osviittaa.

Maaseutuoloissa eivät kerhoillat ylipäänsä ole aina yhtä helposti järjestettävissä kuin kaupunkipaikoissa. Mutta yleissuunta onnistumisessa voi silti olla sama. Maaseuduillakin on kerhotyö viime aikoina päässyt vauhtiin ja on siinä kokeiltu erilaisia järjestelymuotoja. Esim. Etelä-Pohjanmaalla se viime aikoina vasta näyttää lähteneen liikkeelle. Olemme läheltä saaneet seurata m.m. IKL:n Lapuan po:n toimintaa ja havainneet sen esimerkilliseksi. Johan sitä osoittaa sekin tieto, että kerhoiltoja on Lapualla tähän mennessä järjestetty — kolmisenkymmentä! Mikä muu seutu voi esittää vastaavaa lukua? Lapualaisille on vaan annettava yksi "muistutus kuolevaisuudesta": miksi ei niistä missään ole vielä tähän mennessä kerrottu? No, lapualaiset kai ovat halunneet olla vaatimattomia, ja kun työ ilman reklamointia, edes referointiakin, on kasvanut niin, että huoneet pullistuvat, niin sehän on sinänsä ollut osoituksena IKL:n aatteiden valloittavasta voimasta. Mutta tiedoitus ulospäin olisi ollut omiaan kannustamaan esim. naapuripitäjiä jaloon kilpaan ja näyttänyt varsinkin puoluemiehille, mistä kysymys on. Se siitä.

Lapualla on kerhoillat sovittu niin, että yleisen kerhoillan kerrallaan järjestää siihen määrätty alaosasto. (Lapuallahan on osastojakin jo ennätysmäärä, koska jäsenluku hiponee jo tuhatta). Tämä osasto siis vuoren perään hankkii ohjelman, mahdollisimman paljon oman alueensa keskuudesta. Tosin siellä tuntuu olevankin runsaasti esiintymisvoimia saatavissa, mutta ilahduttavaa on ollut seurata, miten ennen "julkisuudessa" esiintymättömätkin ovat reippaasti tarttuneet tehtäviin. Pontevat tervehdyspuheet siitä ovat esimerkkeinä. Kerhoiltoihin ilmestyy myös konekirjoitettu "sanomalehti", jossa aatteellisten kirjoitusten ohessa on "historioitu" seutukunnan muistoja "lapualaisvuosilta". Välillä lauletaan sekä yhteisesti että muuten ja muutakin pikkuohjelmaa annetaan, niin että ensikertalaisten mieli pysyy virkeänä ja jaksaa sulattaa tukevammat ohjelmanumerot. Näitä ovat puheet, joiden valintaan näyttää erikoisesti kiinnitetyn huomiota sikäli, että myös syvempää valistusta annetaan. Esim. joku paikkakunnan nuori pappi esittää marxilaisuuden ja uskonnon ristiriitoja pohjaten esitelmässään kirjallisuuden tarjoamiin tietoihin ryssänmaasta, joku opettajatar lukee niinkin "kuivaa" tietoa kuin kirjasta ammattijärjestön kommunistiajoista, jatko-ohjelmana palan illassa, toisen seuraavassa j.n.e. Vaihteeksi pyydetään joku naapuripitäjän mies puhumaan ja hän tuo tullessaan iltaan joukon mustapaitavieraita omalta paikaltaan. Väliin taas tehdään omasta puolesta naapuriin hyökkäysvierailu j.n.e. Onhan siinä vaihtelua kerrakseen. Mutta niinpä sitten Lapuan po:n kerhoillat ovat muodostuneet kerrassaan esimerkillisen antoisiksi ja vaihteleviksi. Ja väkeä on tosiaankin sali aina täynnä. Ja jäsenmäärä kasvaa. Näiden ohessa ei kuitenkaan unohdeta osastoja ryhmätyötä, mutta sehän ei kuulu kirjoituksemme yhteyteen.

Helsinki taas on loistava esimerkki siitä ponnistuksesta, jolla suurta yleisöä tuodaan IKL:n aatteiden pariin Heimolan kerhoilloissa. Siellähän ei ole henkisten voimien puutettakaan, joten järjestely sen puolesta ei kohtaa vaikeuksia. Erikoisesti se ulkonaisesti suggeroiva puoli, johon siellä myös pannaan suuri huomio, on esimerkillinen. Ovathan värimme ja vaakunamme valloittavia symboolieja päämääristämme, joten ne on todella otettava järjestelyissä ensiarvoisina tekijöinä huomioon. Onkin varmaa, että pääkaupungin heräämisen esimerkki on tarttumassa kaikkialla. Huolta on vaan pidettävä siitä, että työ ei jää tunneltmoimisen varaan, vaan että henkilökohtainen jäsenliityntä tuo muassaan halun tutustua lähemmin toimintaamme ja ottaa siihen omakohtaisesti osastoelämässä osaa. Ajatelkaamme vaan, miten tällainen omakohtainen innostus mustapuserojoukko voi hiljalleen tehdä ihmeitä kunnallisvaali- y.m.s. hyökkäyksissä tässä punaisten uhkaamassa, yhteiskunnallisista kysymyksistä välinpitämättömässä "Sodomassa", jollainen Helsinki näihin asti on ollut. Se on herätystyötä, joka varmasti pian tulee antamaan itsestään tuntuvan jäljen.

Kerhotyö, olkoonpa kysymys maaseudusta tai kaupungeista, on se perustava toimintamuoto, jolla tällä hetkellä pohjaa on laskettava. Paikalliset voimat ja olosuhteet määräävät käytännön, mutta organisoitu järjestömme on jo antanut yhtenäiset suuntaviivat. Tutustuttakoon niihin mahdollisimman syvästi. Vielä eräs tärkeä periaatteellinen kohta. Puhujiksi älköön hankittako puoluepukareita eikä muita puoluehapatusta edelleen täynnä olevia, useinkin "arvovaltaisia" "ystäviämme", jotka nykyisin näkyvät suorastaan yrittävän soluttautua johtopaikoille osastoihimme. Jokainen vaatimatonkin todellinen IKL:läinen on parempi IKL:n aatteiden levittäjä kuin kymmenen kaunopuheista puolueuskojaa. Lähdettäköön jo nyt selville vesille!

— **Hakkapeliitan Joulu 1933** on ilmestynyt. Tänäkin vuonna on sen avustajakunta valikoitua ja sen kynästä lähteneet asiakirjoitukset ja kaunokirjalliset palat laadultaan ensiluokkaisia. Sk. kenttäpappi Reino Niinisen harras "Heimovelijille jouluna" on voimakas velvoomus kansalaisillemme, jotta nämä muistaisivat heimolaisiamme rajan takana. Toht. T. I. Itkonen kertoo joitsen historiasta ja toht. Aarne Ävripää viestitoimintamme kantaisästä, tulitiedoituksesta. Kustaa Vilkuna kertoo Siperian sotavangista, joka karkoitti koko Eurasian, lähetystösihteeri Kaarlo Ruuskanen Hakkapeliittojemme taisteluista Prahan porteilla, toht. K. I. Karttunen Brahelinnan omalaatuisista vaiheista ja tuomari Hannes Jukonen eräästä pohjoismaiden suurimmasta asekokoelmasta. Kaunokirjallisuutta edustavat Mika Valtari, Unto Seppänen, Valle Vuorisalo, Arvi Kivimaa ja Unto Karri. Taiteilija Erkki Tanttu on maalannut kauniin kansikuvan ja on hänen siveltimensä työtä myös joulujulkaisun taiteellinen liite "Sota valosta". Toisena liitteenä on sotamarsalkka Mannerheimin upea muotokuva. 3 värisyväpairokansineen ja 100-sivuisena maksaa lehti vain 10 markkaa. "Hakkapeliitan Joulua" saa ostaa kaikkialta maassa.

— **Kirkosta eroamissyy.** Vaasassa on toimitettu komministerin vaali, tullen valituksi past. Y. A. Soini Sonkajärveltä. Paikkakunnan marxilaiset kiihoittivat kansaa häntä vastaan Pohjanmaan Kansan palstoilla, mutta kun näin kuitenkin kävi, antaa lehti seuraavan komennuksen: "Lapualaispappi tuli siis sittenkin Vaasaan. Työläisillä ei näinollen ole muuta mahdollisuutta kuin ryhtyä joukkoeroon kirkosta, sillä eihän ole mitään järkeä siinä, että me verorahoillamme osallistumme politikoivan lapualaispapin palkkaukseen".

Ei se enää kiinnosta

Juttua hallituksista y.m.

Kun tavallinen kansalainen kiinnostuu valtiollisiin asioihin, johtavat puolueet hänet aluksi useinkin tutustumaan silloin "kaadettavaksi määrätyn" hallituksen edesottamuksiin, lehdistönsä kautta. Yksi ja toinen ministeri saa siinä hienoisen arvostelunsa. Ja jos sitten tilalle saadaan uudet miehet, riemuitsee tämä nuorassatalutettava puoluejäsen kuoron mukana: ka nyt, nyt ovat asiat taas reilassa, meidän pojat ohjaksissa! Joskus, ja useimmiten, hallitus saa välikysymyksissä luottamuslauseen (vastaavat ministerihän osaavat standardisoidusti "suhtautua" kyselijöihin). Hallituspuolueen lehdet pienimpiä myöten otsikoivat silloin juhlallisesti etusivunsa: Hallitus sai luottamuslauseen. Tai: Kaatajain yritys kuivui kokoon. Y.m.s. Ja silloin taas siinä leirissä vallitsee tyytyväisyys ja tikusta suurenneltu rehentely.

Tällaista humpuukia, silmänkääntelyä on n.s. puolue-elämä, jossa joukot muka oikein "elävät mukana". Ja ovat monasti tosissaan käsittävinään jotain hallitus- y.m. huuhdeista, mikäli puoluelehtiensä

alituisesta asia vatvomisesta tyhjiä pakinoita ja kansioissa monistettuja eduskuntakirjeitä lueskelevat.

Tosiasia kuitenkin on, että tavallisesti ei nähdä metsää puilta. Vasta sitten, kun valtiollinen ajattelu yksilössä kehittyy syvemmälle, aikaa hän ymmärtää koko valtiota järjestelmänä. Ja silloin ei enää hallituspaikkojen miehittämistä (kuten edustajapaikkojenkin) koskevat puolueturnaukset suuresti häntä kiinnosta. Hän katsoo laajemmalle, ajattelee pitemmälle, alkaa tutkia itse järjestelmän vikoja.

Mäntsälän "kapina" tähtäsi parin valtaherran eroamiseen. Silloin, niinkuin vielä yleensä Lapuanliikkeen alkuaikoina, rehellinen isänmaallinen kansa, puoluejuonittelujen labyrintteihin tutustumattomana, uskoi asioihin tulevan korjauksia, jos se tai tämä hallitus tai joku hallitusmies eroaisi. Ei huomattu, että paikka aina miehitetään uudella samanlaisella, puoluekoryfealla. Ja varsinkin kun eräät silloiset kansanliikkeen "jahtaajat" tulivat tunnetuiksi merkillisistä "otteistaan", oli ymmärrettävää, että kansannousunkin hyökkäykset kohdistuivat usein rajuina juuri määrättyjä henkilöitä vastaan. No, onhan tällä välin hallituksia vaihdettu. Mutta on myös saatu nähdä, onko asioihin ylimalkaan tullut korjauksia. Ei ole. Mutta nyt kansannousun sijaan on tullut järjestynyt kansanliike ja se on myös herännyt ajattelemaan asioita kaukonäköisesti.

Nyt se tietää, että ei auta mitään, jos taistellaan ojasta allikkoon, tuhlataan taisteluenergiaa puolueiden tavoin,

jotta voitaisiin kaataa esim. joku hallitus tai hallitusherra. Nyt se tietää, että vika on koko puoluejärjestelmässä. Kansa on saatava ensin tajuamaan tämä, niin että asiaan koko laajuudessaan voidaan käydä käsiksi.

Näihin ajatuksiin saimme tuoreen aiheen palata erään äskeisen eduskuntaistunnon johdosta, jossa 8 tuntia käsiteltiin maalaisliiton tunnettua välikysymystä. Siinä mielestämme ed. Kares sattavasti puheessaan ilmitoi kansanliikkeen kannan tällaisesta hallitusvälikyselystä Hän päätti puheensa sanoen:

"On selvää, että tätä tulosta ei nyt saada. Hallitus ei kaadu. Minulle itse puolestani on hallituksen kaatuminen tai kaatumattomuus herttaisen yhdentekevää (Ed. Komu: Totta kai maa hallituksen tarvitsee). Meillä ei ole mitään luottamusta nykyiseen hallitukseen. Meillä ei ole mitään järkevää syytä antaa kannatusta täille hallitukselle (Ed. Vesterinen: Entäs tulevalle hallitukselle?). Hallitus varmaan myöntää sen itsekin. Mutta mekin katselemme tällaisessa asiassa huomispäivää. Ja tämän huomispäivän katseleminen tekee ainakin minut aivan yhdentekeväksi tässä asiassa.

Tänä päivänä voisi kaatua puoluehallitus ja huomenna syntyy uusi samanlainen viheliäisyys. Miksi niitä sitten vaihtaisi?

Tähän sopii tuttu hämäläinen sanata-

Taloudellista ajattelua

Yhdellä rahallamme saattaa olla odottamassa kymmenen reikää. Kun yhden reijän käsiinsä saamallaan rahalla saa tukkoon, niin yhdeksän jää. Tämä pakottaa ihmisen erittäin huolelliseen taloudelliseen tarkkailuun ja sen avulla suurimpaan säästäväisyyteen.

Ensiksikin on tarkattava sitä, mikä on aivan välttämätöntä ostettavaa. Toiseksi on katsottava, mistä tämän ostettavan saa edullisimmin (edullisin ei merkitse aina samaa kuin halpahintainen). Tämä ei kylläkään näytä olevan erikoisen vaikea tehtävä. Mutta todellisuudessa harvat osaavat seurata näitä yksinkertaisia ohjeita. Ostetaan näet hyvin paljon suorastaan umpimähkään. Jopa ihan aatteellisen kanratuksen vuoksi uhrataan vuotuisissa ostoksissa huomattavat summat, johtuen siitä harhaluulosta, että on aina ehdottomasti taloudellista kannattaa ostoilla määrättyä aatesuuntaa. Toiselta puolen on paljon sellaisia ihmisiä, jotka ovat saaneet suoranaisia ennakkoluuloja lukuisinta kauppa-alan yrittäjäainesta, yksityiskauppiasta kohtaan. Ja kuitenkin on jo aikoja sitten tultu huomaamaan, että yksityiskauppa voi palvella aina yhtä hyvin ostajiaan kuin muutkin kauppaliikkeet. Vertailu kestää hyvin lukuisissa tapauksissa tavaran laatuun, hintaan sekä myös palveluun nähden! Komeiden myymäläin rakentamisessa he sensijaan ovat kuitenkin auttamattomasti alakynnessä. N.s. "yhteinen etu" jää vain korulauseeksi silloin, kun sen lupaaja ei tuotakaan sen erikoisempia palveluita kuin tavallinen kauppakaan.

Eivät myöskään ostajia auta yhtään ne satamiljoonaiset rahastot, joita ostajien varoista "yhteisen edun" nimessä on kerätty kokoon ja yhä edelleen kerätään. Ne menevät lopullisesti ostajilta, eikä niitä milloinkaan saada takaisin. Ne menevät kansantalouden kannalta arvostellen kovin rajoitettuun tarkoitukseen, joten niillä pääominakin on jossain määrin heikompi "toimintakyky" kuin muualla.

Intoutunut "aatteenmies" voi väittää, että suurivarainen liike paremmin pystyy kilpailemaan yksityiskaupan kanssa. Mutta jos yksityinen liike voi myydä edullisemmin kuin edellinen, niin missä on silloin tämä kilpailu ja kuinka paljon edellinen hyödyttää ostajia? Tällaisessa tapauksessa on tietysti kyseessä suoranainen väärinkäsitys.

Jos ajateltaisiin sellainenkin mahdolliseksi, että yksityisyritteliäisyys saataisiin kokonaan syrjäytetyksi, niin olisimme silloin kilpailuttoman kaupan käsissä. Se olisi omiaan jäykistämään koneistoa ja seurauksena saisimme maksaa vielä korkeampia hintoja kuin tähän asti. Tämän vuoksi ja vielä siksi, että yksityiskauppias voi pienempien välityskustannusten sekä pienemmän kauppavoiton vuoksi myydä hiukan halvemmalla, on pikemmin oman edun mukaista tehdä ostokset mahdollisuuden mukaan yksityisliikkeestä.

Silmien täytyy avautua kaupallisissakin asioissa ahtaan ajan vuoksi, joka on pannut yksityistaloudet niin kireälle, että markkoja myöten on kaikki laskettava ja tutkittava. Taloudellisen ajattelun kehittäminen on senvuoksi välttämätöntä.

— **Teatteri Kaleva, Seinäjoki,** esitetään Ceril B. de Millen suurluomus, jota kaikkialla maailmassa on esitetty suunnattomalla menestyksellä. Näytelmä kuvaa Neron aikaista Roomaa, sen ylhäisön yleilistä elämää, gladiaattoritaisteluja. Katsojan on helppo eläytyä siihen aikaan ja niihin tapahtumiin, joita elokuvassa esitetään. Jo ensimmäiset kuvat valtavat tulenlieskat Rooman palosta ja niitä linnansa parvekkeelta ihailevasta Nerosta — ovat vaikutukseltaan valtavat. Näemme Neron juuri sellaisena kuin olemme hänet kuvitelleet ja historian lehdiltä oppineet tuntemaan. Kristittyjen elämä ainaisen uhan alla on liikuttava ja samalla mieltävlentävää katseltavaa.

---

pa: Kun on saatu hyvä pitokotieläin, niin mitäpä siitä tappaa. (Ed. Räisänen. Vaikka joulu tulis!)".

Niin, jouluhan tässä taas tulee. Ja hallitus jää paikalleen. Jääköön meidän puolestamme. Maalaisliittolaiset tanuvat junnaavan jotain Butta Sunilan tai Kalliokosken (!) hallitusta. Mitäpä se meitä liikuttaakaan. Kivimäki tai Sunila tai Tanner. Ei niissä meidän aatteidenme kannalta ole itse asiassa suuriakaan eroja. Kaikki ne ovat meitä vastaan. Kyllä ne jokainen osaavat järjestää ministeristöönsä aina jonkun "vanhakokoomuslaisen" rahaministerin, joka on slipattu mies vastailemaan, vaikka koko maa asettaisi kysymyksiä: tekeekö hallitus ... j.n.e. Meitä ei hallituskysymys asiain nykyvaiheessa enää kiinnosta. Se kiinnostaa vasta sitten, kun meillä on niin laaja kannatusperusta, että me voimme nostaa maan johtoon miehet, jotka käyvät käsiksi itse pahan juuriin. Ja silloin kansalla tuskin onkaan enää mitään välikysettävää.

Puolueista pelastunut.

Miljoonat ostajat tietävät

ETTÄ VAPAA KILPAILU KAUPANKÄYNNISSÄ ON HEIDÄN PARHAIN TURVANSA.

He ymmärtävät, että missä kulut ovat pienet ja missä yrittäjä itse uurastaa työssä mukana, sieltä voidaan ostaa edullisimmin.

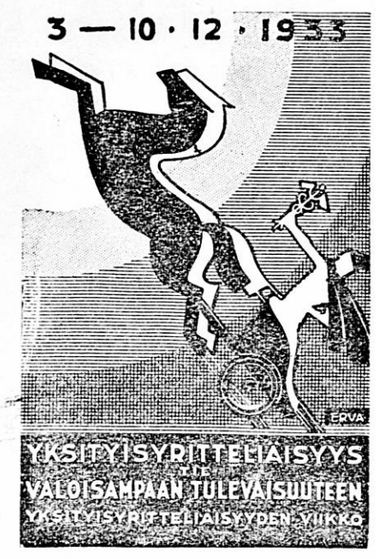

Suosikaa tässä lehdessä mainittuja YKSITYISKAUPPIAITA

jotka tarjoavat ostajilleen rehellistä ja aulista palvelua

Alavus

E. PELTONEN, Alavus, Niinimaa

Iisakki Niemelä, Alavus, Sulkavankylä

Jokivarren Talouskauppa, Puh. 56

H. HEMMINKI, Alavus as.

E. LINNA, Alavus, Sulkavankylä

Lapua

Luottamuksella

voitte PUKUASIOISSA kääntyä puoleeni, sillä **kokeneen ammattimiehen** kädestä se lähtee aina teettäjän toivomusten mukainen.

Kunnioittaen

Vaatetusliike **Herman Aho**
Lapua. Puh.

Kauhajoki

Paavo Aronen
Kauhajoki.
SEKATAVARAKAUPPA KIRKOLLA
Suositellaan!

Leuto Ketomäki
Kauhajoki, Harja.
Hyvin lajiteltu varasto **sekatavarakaupan** aiaan kuuluvaa tavaraa. **Hinnoista sovitaan aina**

Jouluostoksia
tehdessänne muistakaa hyvin lajiteltua **varastoani** sekä **halpoja hintojani.**

Bruno Räme
Kauhajoki, Aronkylä ja Luomank.

Pohjanmaan Kauppiaiden Oy.

Vähittäiskauppiaiden keskusliike

KONTTORIT:
Vaasassa, Oulussa, Kokkolassa, Rovaniemellä.

Monipuolinen varasto siirtomaa-, kangas- ja lyhyttavaroita

Körttikankaita,

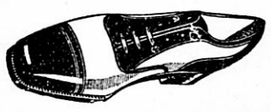

ja **KENKIÄ naisille** ja **miehille** monipuolinen varasto.

Jaakko Ranta,
Lapua.

Seinäjoen vanhimpana

yksityisyrittäjänä myymme Teille edullisimmin:
Kaikki RUOKA- ja SIIRTOMAATAVARAT y.m.

T:mi M. Nygrén
Seinäjoki. Puh. 15.

Oy. Alfr. Björklund

Kokkola.
TUKKU- ja VÄHITTÄISKAUPPA.
Puh.: Myymälä 38, Konttori 48.

Suosittelemme liikettämme
Päivän hinnat! Hyvä kohtelu!

Ähtärin Ajokaluliike

Ajanmukainen Autokorjaamo,
suuri osavarasto.
Suoritamme suurimmalla työt **huolella** ja **asiantuntemuksella.** Kaasuhitsi, rautasorvi y.m. työkalut ensiluokkaiset. — Jäämme arv. automiesten suosioon.

Ostakaa huonekalut jouluksi meiltä!

Aistikkaasti ja hyvin valmistetut **huonekalut** ovat omiaan kaunistamaan ja tekemään kotinne hauskaksi ja viihtyisäksi. Siksi oma etunne vaatii tutustumaan liikkeemme edullisiin hintoihin.

Seinäjoen Huonekaluliike
Seinäjoki, Valtionk. 19. Puh.

T:mi K. H. JYLLI

Kristiina. Puh. 156.
Suupohjan suurimpana yksityisyrittäjänä suositellaan:
Ruokatavarakauppaa, Makkaratehtaan tuotteita, Ruokalaa ja **Kahvilaa** sekä **autoa.**

Enemmän mukavuutta koteihin.

Kalustamalla kotinne mukavaksi ja kodikkaaksi, viihtyy perheenne kodinpiirissä ja Te itsekin nautitte enemmän kodin mukavuudesta. Pistäytykää katsomassa näyttelyämme torin alalaidassa Commercen talossa, siellä löytyy monia mukavia ja kodikkaita laiskanlinnoja, leposohvia y.m. Vanhat, huononnäköiset huonekalunne muuttuvat niinkuin uusiksi antamalla meidän ne uudelleen päällystää. Hintamme erittäin kohtuulliset. Työ taattua.

Verhoomo Aku Koistinen
Vaasa, Hovioikeudenp. 16. Puh. 17 11.

RAVINTOLA GRAND

Kokkola, Torikatu 5. Puh. 585.
Paikkakunnan tunnetuimmaksi tullut Kahvila- ja Ravintolaliike.
Hyvä keittiö.
Anniskeluoikeudet!

PUUTAVARAA

Metsänmyyjät huom.!

Viljanjauhattajille

sekä höylättynä että raakana myymme suoraan varastosta halvimpiin hintoihin.

OSTAMME METSIÄ JA HANKINTATUKKEJA.

huomautamme, että myllyssämme saatte nyt entistä parempia jauhoja, sillä myllynkoneisto on täydellisesti uudenaikaistettu.
Kohtuulliset jauhatustaksat. — Nopea toimitus.

NÄRPIÖN SAHA JA MYLLY O.Y., Närpiö.

Tiiliä

Ensiluokkaisia
SEINÄ- ja **MUURITIILIÄ** ynnä **SALAOJAPUTKIA**
myydään edelleen varastosta halpaan hintaan
Ylistaron Tiilitehtaalta

Knuuttilan mylly- ja puimaosuuskunta

KUORTANE, Ruona.

Varastosta myy edullisesti **höylättyä** ja **raakaa puutavaraa.**
Viljan jauhatusta otetaan vastaan.
— Ohrankuorimakoneet.

Irtileikatkaa

allaoleva kaavake, täyttäkää sen asianomaiset kohdat, lähettäkää kaavake suljetussa kirjeessä mukana Smk. 40:— konttoriimme osotteella Lakeuden Sanan konttori, Seinäjoki.

Kaavakkeen saavuttua konttoriimme lähetämme heti Teille kuitin maksusta sekä kuitin, joka todistaa, että olette vapaasti vuoden 1934 ajan tapaturmaisen kuoleman varalta vakuutettu Smk:sta 5,000:— Tapaturmavakuutus Oy. Louhessa.

Ennen tilaamattomat saavat lehden jo joulukuusta alkaen.

Tilaan LAKEUDEN SANAN vuodeksi 1934.

Sitä varten liitän mukaan tilausmaksun Smk. 40:— jääden odottamaan tilaus- ja tapaturmavakuutuskuittejanne.

....., ...kuun .... p:nä 1933.

.....
(Nimi)

.....
(Ammatti).

.....
(Täydellinen postiosoite)

Talvikautta varten

löytyy varastostamme suuri ja lajirikas valikoima **naisten leninkejä, kappoja, miesten pukuja, päällystakkeja. Kaikki viimeistä kuosia.** Jos tarkoituksenne on saada muodikkaat pukimet sopuhinnaila, kannattaa Teidän tutustua meidän monipuoliseen varastoomme.

Huom.! Erikoisen hyvä valikoima naisten hattuja.

T. VÄINÖLÄ
Isokyrö.

Tarvitessanne

mitä tahansa kulutustavaroita, muistakaa, että varastomme on paikkakunnan edustavin.
Ruutia ja dynamiitia.
KIRJAKAUPPA YHTEYDESSÄ.

E. PELLISEN SEKATAVARAKAUPPA, Evijärvi.

OSTAKAA

kotimaiset matot ja leposohvanpeitteet.

Oy. Wicander & Larson Ab:ltä
Vaasa "Commerce", puh. 768.

Konstu Hiipakka

TÖYSÄ

Ajanmukainen **SEKATAVARAKAUPPA** paikkakunnalla.

Ivar Fallström

SIIRTOMAATAVARAKAUPPA.
Kristiina. Puh. 64.
Suosittelen liikettäni.

OTAVA

KAHVILA JA RUOKALA
Vaasa.
torin laidassa. Puh. 206.

Pikakurssit hieronnassa

ja **sairasvoimist. Seinäjoella** matkust. Turistissa. Hierontapotilaita otetaan.

Yksityiskauppiaat

Kauppiailla on oma määrätty suuri tehtävänsä talouselämässä. Toisilla suurempi, toisilla pienempi — aina miestä ja miehen kykyä myöten. Vuosituhantiset tapahtumat ovat luoneet liike-elämämme nykyiseen muotoonsa. Ankarat hyökkäyksetkään kauppiaskuntaa vastaan eivät ole voineet riistää pohjaa siltä.

On paljon ja kauan puhuttu, että kauppias on turha välikäsi, joka yhtä hyvin voitaisiin poistaakin tuottamatta mitään vahinkoa kenellekään. Mutta olisipa sitten somaa nähdä, mitä siitä seuraisi! Palattaisiin takaisin menneisiin aikoihin, jolloin todella kauppa puuttui. Tapahtuisi ennen kuulumaton kehityksen takaisku, sellainen isku, josta ei virottaisikaan aivan vähällä: ihmisen, voidakseen nauttia kaikkea sitä mukavuutta, mitä hän nyt ympärillään näkee, olisi uhrattava harvinaisen suuri osa aikaansa välttämättömien y.m. tarpeiden hakuun. — Tietystikään kukaan järki-ihminen ei voi tuollaista takaperoista kehitystä suositella. Samalla myös kuolevat itsestään mahdollisuudet välikäsien poistamiseen.

Joku sanonee, että ovathan osuuskaupat jo muka poistaneet paljon noita välikäsiä, yksityiskauppiaita. Tällaisen katsantokannan omaksujat kuitenkin silloin näyttävät unohtavan, että entinen työnjako tukku- ja vähittäiskaupan kesken yhä edelleenkin on säilynyt. Nimi on vain erilainen, mutta työ on sama kummallakin kuten yksityisliikkeissäkin. Osuuskauppaliike on yhdistänyt vielä teollisuustoiminnankin työskentelypiiriinsä, mutta se ei muuta asiaa. Kansantalouden kannalta katsoen nähdään yhä edelleenkin kolme toimintaa: teollisuus, tukkukauppa, vähittäiskauppa.

Kauppiaskunta hoitaa tehtäväänsä saadakseen sen avulla toimeentulonsa. Sen tällainen pyrkimys ei ole yhtään sen rumempaa toimintaa siveellisesti katsoen kuin että esim. työläinen yrittää työllään ansaita perheelleen elatuksen ja että talonpoika maanviljelyksensä ja karjataloutensa avulla pyrkii luomaan itselleen varallisuutta, tai jokin muu samantapainen laillisesti hyväksytty toiminta. Syynä lukemattomiin parjauspuheisiin ja -kirjoituksiin, joita kauppiaskuntaa vastaan on syydetty, on nähtävästi se, että näytään luultavan kauppiaskunnan todellakin kiskovan ja kynivän asiakkaitaan. Tällainen harhaluulo kuitenkin katoaa hyvin pian, jos vain vaivautuu perehtymään olosuhteisiin. Nettovoitto, joka sisältää sekä työpalkan, pääomakoron että yrittäjäpalkkion, on niin minimaalisen pieni, että on asiain törkeää vääristelyä, jos väitetään sen avulla päästävän ostajia sortamaan. Vain erikoisen onnistuneet ostot ja äärimmäisen huolellinen liikkeenhoito voivat tuottaa mahdollisesti hiukan tavallista paremman tuloksen, mutta sehän ei suinkaan ole ostajan sortamista.

Yksityiskauppias tuo monenlaista helpotusta ostajilleen. Tukkukauppias toimittaa esivalikoinnin, vähittäiskauppa toisen valikoinnin — ja ostaja lopullisen valikoinnin. Näin ostajat ovat säilyttäneet n.s. valinnan vapauden, joka on kaikkein suuriarvoisimpia vapauksia, mitä ihmisellä saattaa olla. Ostajan ei ole pakko tyytyä jonkin vissin suunnan tarjoamiin tavaroihin. Ostajaa eivät sido mitkään maksut tai muut sellaiset seikat, kuten tunneseikat, esim. jäsenyys, vaan hän on vapaa kuin taivaan lintu tekemään ostoksensa ihan mielensä mukaan. Kun kauppiaskunta ei voi vetää ostajia puolelleen mitenkään muuten kuin vain mahdollisimman hyvällä tavaralla, halvoilla hinnoilla ja onnistuneella palveliemisella ja kun kauppiaskunta tietää epäonnistuessaan menettävänsä ostajainsa luottamuksen, niin voidaanko enää nöyrempää työntekijää tavata. Jos asia ajatellaan pohjaan asti, niin täytyy sanoa niiden olevan järjettömiä, jotka pyrkivät tällaisen järjestelmän poistamiseen, huolimatta siitä, ettei se maksa ostajille penniäkään enemmän kuin jokin muu järjestelmä ja että se vaikuttaa vain edullisesti hintatasoon.

Ei sovi kieltää, etteikö yksityiskaupassa olisi korjaamisen varaa paljonkin. Liikkeenhoito — yksityistaloudellisesti ajatellen — on ollut hyvin lukuisissa tapauksissa kaikkea muuta kuin järkevää. Varoituksista ei ole otettu oppia. Ei ole aina ammattitaitoa kehitetty y.m.s. karkeita perusvirheitä on tehty. Nyt on alettu tehdä syvämuokkausta tässäkin suhteessa. Nyt aletaan tajuta, että ainoa mahdollinen päämäärä on yksityisyrityksellisen kaupan nostaminen mahdollisimman korkealle tasolle. Ne, jotka eivät sitä tajua, ne varmaan häviävät. Pula-aika on opettanut niin paljon, ettei sen vertaista oppimestaria olisi rahallakaan saatu hankituksi. Kun samalla näihin opetuksiin liittyy nyt sisäinen edistymisen halu, kun kauppiaskunta samalla näyttää itsekin heräävän todellisena ammattikuntana sekä ansioitaan korjaamaan että väärinkäsityksiä oikomaan, niin sato on oleva hyvä lähivuosien aikana — ei ehkä vielä aineellisesti, mutta periaatteellisesti ja käytännöllisesti.

On mielenkiintoista nähdä, miten kuluttajaväestö suhtautuu tähän kehitykseen. On luultavaa, että sekin on yksi-

Kunnallisvaalit

ovat 4.—5. XII. 1933.

Jokainen IKL:n mies ja nainen

tuokoon vaalipaikalle mukanaan ainakin yhden naapurinsa, joka kenties välinpitämättömyydestä muutoin jättää äänioikeutensa käyttämättä.

Nykyinen hallitus

edustaa rahamaailman maailmankatsomusta

Maatalouden tarkoitusperänä ei ole vain ansion tavoitteleminen

Lakeuden Sana ei yleensä ole puuttunut suuria eduskuntatyöhön. Katsomme ttei kannata haaskata ruutia ja ampua ariksia. Tosin eduskunnassa nykyisin uulee jo rohkeata totuudenjulistustakin, nhan siellä pieni, mutta sisukas IKL:n yhmä. Marrask. 27 päivän istunnossa en puolelta huomattavasti mielestämme elvennettiin eräitä periaatteellisia maalmankatsomuskysymyksiä, joten mekin äemme nyt syyn lainata sieltä jotain. stunnon pääasiana oli maalaisliittolaisen välikysely, mitä hallitus on tehnyt ai aikoo tehdä... maatalouspulakysymyksissä. Vastaus tietysti oli lakoonihen. Suunnilleen näin: ei voi tehdä juri mitään. IKL:n edustaja Tuomivaara piti puheen, jossa varsin sattuvasti kuvattiin sitä suhdetta, joka nykyisellä hallituksellamme näihin asioihin on. Puhe on syytä lainata, koska se hyvin näyttää, miten kansanliike maan asioihin lähtee kokonaan muilta kuin niiltä mammonapalveluksellisilta pohjilta, joihin meillä on totuttu. Agr. T. lausui:

Minä en tahdo puuttua siihen välien selvitykseen, jota täällä nyt ovat käyneet keskenään maalaisliitto ja sosialidemokraatit. (Vasemmalta: Parasta onkin! — Keskusta: Antaa tulla vaan!) Ed. Vesteriselle minä pyydän sanoa sen, ettei meitä pidä turhan takia pelätä. Sillä istuntokauden alussa, kun hän puhui tältä paikalta, hän lausui ilonsa siitä, että sellainen joukko kuin meidän oli tänne tullut. Kun hän nyt puhui tuolta vasemmiston puoleisesta puhujapaikasta, hän varoitti kovasti meistä, jotka hän silloin lausui eduskuntaan tervetulleiksi. (Ed. Vesterinen: Niin kun on toisen kalavesillä) Se on minusta vähän epäjohdonmukaista ja minun täytyy vain todeta kuunneltuani tätä keskustelua tänä iltana, että

puolue-elämä näyttää vieneen eri kansanryhmien väliset ristiriidat sovittamattomiksi ja ylipääsemättömiksi.

Täällähän on hallituksen vastauksessa ja kaikissa niissä lausunnoissa, mitä täällä on esitetty, törmännyt vastakkain kaksi maailmankatsomusta. Hallitus ja varsinkin valtiovarainministeri, joka hallituksen ajatukset on täällä esittänyt ja erinäiset muut edustavat täällä, n.s. rahamaailman maailmankatsomusta, joka arvostelee kaikki vain sen mittapuun varassa, missä määrin mikin tehtävä on arvokas rahan ansaitsemisessa, siis hyödyn tavoittelemisessa.

Jos me lähdemme vain tältä rahataloudelliselta näkökannalta, täytyy minunkin yhtyä silloin siihen, mitä ed. Sarlin täällä sanoi, kun hän ryhmänsä puolesta ilmoitti, että hallituksen vastaus välikysymykseen oli tyhjentävä, asiallinen ja perusteltu. Siltä kannalta katsottuna se sitä olikin, mutta onko se kanta kansannan kokonaisedun kannalta oikea, tarkoitukset ja ristiriidat sovittava, on en asia.

Herra valtiovarainministeri arvosteli maatalousammattia sellaiseksi, jollaisena hän pitää kaikkia muita taloudellisia yrityksiä. Hän näkee todennäköisesti, koska hänen lausuntonsa asetti sen vaatimuksen maataloudelle, jos se tahtoo puolustaa paikkaansa kansan elämässä, että sen täytyy ilman muuta kyetä maksamaan kulloinkin käyvän korkokannan mukaiset korot. Tällä hän asetti sen siis aivan samanlaiseen asemaan, kuin muutkin yritykset, tarkasteli maataloutta siis vain ansion ja hyödyn tuottamisnäkökohdalta. Kun olen joutunut elämäntehtävääni suorittamaan maataloudessa, on katso voivani olla huomauttamatta siitä, että silloin kuin tältä kannalta maataloutta ja maataloudesta toimeentulonsa saapaa maatalous- ja pienviljelijäväestöä arvostellaan, ei oteta huomioon maalouden todellista olemusta ja sisäistä luonnetta.

Maataloudella ei ole ainoana tarkoitusperänään ansion tavoitteleminen, ansaitseminen. Se merkitsee myös jokaiselle harjoittajalleen elämäntehtävää, hän harjoittaa sitä myöskin sen itsensä vuoksi.

Ja kun näin on asianlaita, siitä nähdäkseni johtuukin se, että maatalousammatti luonteeltaan ei ole niin puhtaasti kapitalistinen ja rahatalouteen sovitettavissa kuin muut liikeyritykset, teollisuus- tai kauppaliike. Se ei ole nykyisen raha- ja luottojärjestelmän vallitessa, varsinkaan kun se on joutunut suuriin taloudellisiin vaikeuksiin, voinut kestää joutumatta suuriin luottovaikeuksiin. Maatalous ei siis ole vain omasta syystään joutunut velkoihin. Sen ovat vieneet siihen olosuhteet, joista juuri mainitsin. (Vasemmalta: Kapitalistinen kehitys!). Ja minusta tämä on asiallinen silloin, kun joudutaan arvostelemaan maatalouden vaikeata asemaa nykyisessä tilanteessa. Jos tältä kannalta lähdetään, jos siis pidetään selvänä se, että talonpoika ei, vaikka hän kuinka haluaisikin, voi harjoittaa maataloutta täysin kapitalistisessa hengessä, silloin otetaan liian yksipuolinen mittapuu arvosteltaessa myöskin sitä, mitä hallitus on tehnyt vaikeuksissa olevan maatalouden auttamiseksi ja tukemiseksi. Sen mittapuun varassa tarkastettuna minun täytyy tulla, samoinkuin ryhmänikin, siihen käsitykseen ja vakaumukseen,

ettei ole tehty läheskään kaikkea, mitä olisi pitänyt tehdä ja mitä olisi voitu tehdä, jos talonpoikaisväestön ja pienviljelijäväestön asema maatalouden luonteen mukaisesti olisi arvosteltu kansakunnan kokonaisedun valossa, ja sen vaatimusten mukaisesti.

Jos lisäksi otetaan vielä huomioon eräät muut tekijät, — rahaministeri kyllä huomautti täällä, että hän on jättänyt tunteelliset näkökohdat pois — jotka ovat tunteisiin kuuluvia, mutta siitä huolimatta varsin tärkeitä, koska ne edustavat kansakunnan elämässä siksi suuria arvoja, edustavat niitä sukutraditioiden, ja monen muun voimakkaan tekijän muodossa, ja joita ilman kansakunta ei ole elinkykyinen eikä elinvoimainen, ei taloudellisesti eikä henkisesti, voidaan silloin sitäkin suuremmalla syyllä asettua sille kannalle, että valtiovallala on ehdottomasti velvollisuuksia tehdä paljon enemmänkin kuin mitä vain kylmät rahataloudelliset ja ainoastaan puhtaasti kapitalistiset näkökohdat myöten antavat ja oikeutetuiksi osoittavat.

Tämän olen tahtonut sanoa senkin takia, että ed. Sarlin täällä edistysmielisen ryhmän kannan välikysymykseen ilmaistessaan ei malttanut olla heittämättä syytöstä isänmaallista kansanliikettä vastaan siitä, että meidän suhtautumisemme välikysymykseen perustuu vain joihinkin taktillisiin laskelmiin. (Vasemmalta: Niinkuin se onkin!) Olen tässä lyhyesti esittänyt ne näkökohdat, joihin nojautuen isänmaallinen kansanliike on tässä asiassa kantansa määrännyt, tavalla, joka näkyy siitä päiväjärjestykseen siirtymismuodosta, jonka ed. Annala täällä puhemiehelle esitti ja jota pyydän, herra puhemies, kannattaa. (Vasemmalta: Kapitalisteja vastaan?).

Kuulumisia Kannonkoskelta

Kannonkoski on seurakunta, eikä sillä ole muuta eroa toisiin seurakuntiin nähden kuin se, että sille valitaan nyt **ensimmäiset** valtuutettunsa kunnallisvaaleissa. Kannonkoski aloittaa siis kunnallisen toimintansa **itsenäisesti** vasta ensi vuoden alusta. Täällä käydään vaaleihin kunnan rakentamisen merkeissä, jonka vuoksi on syytä tarkastaa, miten paljon kullakin ehdokkaalla on edellytyksiä tähän rakentamistyöhön. Jos me tarkastelemme vaaliliiton "Säästäväisyylen ja kunnan edun puolesta" listoja, niin huomaamme että jos todella kunnan etua, joka on pääasia, katsotaan, on tässä vaaliliitossa todella sitä tarkoittavia miehiä. Meille on kaikille selvää, että missään tapauksessa puolueellisuudella ei viedä eteenpäin koko kunnan etua, vaan valtuutetun täytyy olla tasapuolinen ja puolueista — niistä surullisenkuuluisista puolueista — riippumaton.

Jos me edelleen tarkastelemme vaaliliittoa "Työväen ja pienviljelijäin vaaliliitto", niin kyllä "korvat heiluu" sillä, joka sanoo näidenkin ehdokkaiden olevan puolueettomia. Siinä on miehiä, joista useat ovat sos. dem. hyvinkin vasenta siipeä, omaamatta myöskään mitään edellytyksiä ja kokemusta kunnallisten asiain hoidossa.

Joka tapauksessa täytyy tunnustaa, että kunnallinen elämä täällä joudutaan aloittamaan puoluemerkeissä. Uskallan väittää, että jos meidän **ensimmäiset** kunnallisvaalimme olisivat siirtyneet kolme vuotta eteenpäin, ei täällä enää olisi käyty vaaleihin puoluekirouksen kahlehtimana, vaan olisimme ollut ensimmäisiä seurakuntia **itsenäisessä Suomessamme,** jossa kunnallisvaalien yhteydessä puolueet on tuntematon asia.

Tämä numero Lakeuden Sanaa on nyt ensimmäisiä, joka tulee tänne Kannonkoskelle. Toivon, että tämä leht: saisi tänne enemmän jalansijaa ja että se kylvö, mitä tämä lehti ensi vuodenkin aikana tulee tekemään, tuottaisi hyvän hedelmän.

"Sahin Kalle".

— **Uudet tilaajamme** saavat lehden jo tämän vuoden joulukuulla. Asiamiehet muistakoot siis lähettää heti heidän nimensä.

— **Oletko** jo muistanut uudistaa Lakeuden Sanan tilauksen ensi vuodelle?

„Jos terva ja sauna eivät auta, niin..."

Suuren suosion saavuttanutta

LEIJONA-Terva-Pastillia

(puna-ruskea rasia)

suositellaan tehokkaasti vaikuttavana, yskää lieventävänä ja limaa irroittavana aineena myöskin vaikeammissa katareissa, keuhkotautiyskässä, käheydessä ja hinkuyskässä.

Valmistetaan tunnetun Lääketehdas Leon tätä tarkoitusta varten valmistaman puhdistetun tervan kanssa.

Valmistaja: O.Y. MERIJAL, Oulu.

Tavarakauppa tuntuu kovin proosalliselta, jokapäiväiseltä. Se on kuitenkin aivan harvinaisen voimakas elinhermo, jonka sykintää kuuntelee koko maa. Vuosituhannesta vuosituhanteen on kaupan menestys luonut valtaa ja voimaa maille. Sen piiriin mahtuu tavattoman paljon uutteruutta, älyä, kykyä, tarmoa, toimintaa. Yleensä ne miehet, jotka tavaroita tuovat kuluttajain luo, eivät ole pyytäneet itselleen etuoikeuksia, eivätkä vahingonkorvauksia. Vaikka heitä moititaankin, niin työnsä he tekevät kuitenkin. Päivästä päivään, viikosta viikkoon, vuodesta vuoteen, vuosisadasta vuosisataan tavara tulee kuluttajain luo. Mielestäni alkaisi jo vähitellen olla aika ruveta ymmärtämään kaupan alalla työskenteleviäkin oikein. Eipä taitaisi olla hullummaksi, jos niinkin järkevä ajatus pääsisi vallalle, että pidettäisiin jokaista pystyvää yrittäjää, ihan vaikka kaupankin alalla, mitä toivottavimpana ilmestyksenä.

JONNE ANTTONEN.

Suksia ja suksisauvoja,

LUISTIMIA, POTKUKELKKOJA y.m. TALVIURHEILUVÄLINEITÄ hyvinlajitelluista varastoista m y y

Rautakauppa Osakeyhtiö Teräs

VAASA — PIETARSAARI — ROVANIEMI.

„Kansanvalta"

Perustuslakiemme mukaan kuuluu kaikki valtiovalta Suomen kansalle. Kansa käyttää valtaa valitsemiensa edustajien välityksellä. Teoreettisesti asiaa ajatellen luulisi siis, että meillä todella olisi kansanvalta.

Mutta onko niin?

Palauttakaamme mieliimme, mitä kaikkea puolueiden agitaattorit viime vaalienkin edellä lupasivat ja miten he ovat pitäneet lupauksensa. Muistakaamme, miten eduskunnassa on taktikoitu kansan elinkysymyksillä. Muistakaamme, miten eduskunnassa on suhtauduttu IKL:n aloitteisiin, jotka kansan valtava enemmistö varmasti selittäisi omaksuvansa, jos se saisi äänensä kuuluville. Muistakaamme, että meillä on hallitus, joka nojautuu erään pikkupuolueen kannatukseen, puolueen, jota viisi prosenttia valitsijoista äänesti. Tämän puolueen hallitus pysyy pystyssä, kun toisten puolueiden taktillliset edut sitä vaativat.

Kansanvaltaa käytännössä ei meillä ole koskaan vielä ollut, ellemme ota lukuun sitä kansannousua, mikä v. 1930 kukisti kommunistien julkisen toiminnan vastoin puoluejohtajien tahtoa, tai sitä kansan tahdon ilmausta, joka niinikään vastoin puoluejohtajien tahtoa kukisti kieltolain. **Teoreettinen kansanvalta** on käytännössä puoluejuonittelua. Valta ei maassamme tällä kertaa ole kansalla, vaan kourallisella puoluejohtajia, jotka ovelasti osaavat piiloutua kansan selän taakse ja taidokkaasti johtaa kansaa harhaan.

Kansalaisella on äänioikeus, mutta näihin asti hänen on täytynyt äänestää jotakin puoluetta, ja on ollut samantekevää mitä puoluetta on äänestänyt. Kansanedustajat ovat olleet vain gramofoonilevyjä ja äänestysnappuloita. Kaikkivaltiaat puoluejohtajat ovat määränneet. Ja tätä juljetaan sanoa kansanvallaksi! Julkisessa elämässämme ovat moraalittomatkin henkilöt päässeet pinnalle. Entisiä ministereitämme on jo kaksi vankilassa ja kolmannen, Niukkasen, tunnemme niinikään. Puolue-elämässä ei kysytä moraalia eikä kansalaiskuntoa.

Viisitoista vuotta ovat puoluejohtajat pettäneet ja orjuuttaneet Suomen kansaa. Sitä ennen meitä orjuutti ryssä. Raskain uhrein me taistelimme itsellemme vapauden ryssän orjuudesta, mutta meidät kohtasi toinen orjuus. Kansamme ei ole saanut nauttia vapaudesta. Kullervon kirous seuraa meitä. Onko meidät tuomittu ikuiseen orjuuteen? Koittaako meillekin vielä kerran vapauden päivä? Onko isänmaallinen kansanliike uuden, onnellisemman aikakauden aamusarastusta?

Italian kansa on tänä syksynä juhlinut kansallisen heräämisensä ja puoluevallan kiroista vapautumisensa 11-vuotismuistoa. Toivottomalta näytti Italiassa maailmansodan jäikeen, mutta fascismi toi pelastuksen. Sortumaisillaan olevan Saksan kansan pelasti viime hetkessä sen omasta keskuudesta itsesäilytysvaiston esiinpakottamana noussut kansallinen liike. Ja lännen suuressa tasavallassa, Amerikassa, on kansallinen vapausliike nousussa. On vain ajankysymys, milloin amerikkalainen kansallinen liike kukistaa häikäilemättömän puoluevallan ja karkoittaa tunnottomat juutalaiset pankkiirit, jotka tähän asti ovat hallinneet Amerikan kansaa.

Minä uskon, että kerran vielä Suomen kansakin on sisäisesti vapaa. **X.**

Kaksimielistä

Pulaliikkeen lehti Kansan Sana (Ylivieska) lopettaa artikkelinsa "Kapinatuomiot" näin:

"Mäntsälän tapahtumien tutkimukset joutuivat korkeimpaan oikeuteen ennen kuin Nivalan miesten asiakirjat, vaan enkäpä Ruuttusen tamma oli näivetystaudistaan huolimatta siksi joustavakulkunen, että se ajoi edelle Kosolan ja Valleniuksen autokaravaanista vielä pöytäkäsittelyssäkin. Odottelemme Mäntsälän tuomion julkituloa ja seuraamme, tuleeko tuomiot sellaisia, että armahtamisesityksiä niiden johdosta ilmaantuu, ei silti, että olisimme armahdusten vastustajia, vaan silti, että haluaisimme edelleen nähdä miten käsitellään eri armonanomuksia nyt tänä ajan kohtana. Aikaisemmat armahdukset meillä ovat kyllä muistissamme".

On tämä hieman omituisesti lausahdettu.

J. V. Ketosen Ruumisarkkutehdas

KAUKKAKAUPPA JA VALOKUVAAMO "ILKKA".

Ilmajoki.

Ostan teuraskarjaa

kanoosta ruveten ja myyn hyvästä suomalaisesta nahasta tehtyjä JALKINEITA sopiviin hintoihin.

Julius Salovaara

Kosken Kauppa

Matti Malkamäki.

Ylistaro.

tyisyrittäjäkysymyksessä herännyt siinä määrin, että se alkaa ymmärtää edellämainitun kehityksen merkitsevän samalla senkin etua monella tapaa.

J. A.

IKL:n Suurarpajaisten

TOINEN ARVONTA ON JOULUKUUN 15 PÄIVÄNÄ 1933.

Arpa maksaa 5 markkaa.

Arvalla mahdollisuus voittaa 3 voittoa.

Voittojen arvot:	yksi (1)	100,000:—
	yksi (1)	50,000:—
	viisi (5)	5,000:—

sekä suuri määrä 2,000:—, 1,000:—, 500:—, 200:—, 100:— ja 75 markan arvoisia voittoja.

Vielä nytkin ostettu arpa on osallistunut myös ensimäiseen arvontaan, josta voittoluettelo N:o 1 on saatavissa.

ISÄNMAALLISEN KANSANLIIKKEEN KANNATUSYHDISTYS r.y:n Arpajaistoimisto.

Helsinki, Kaisaniemenkatu 6 A., huon. 30. Puh. 26404.

Myydään m.m. IKL:n toimistoissa ja Rautatiekirjakauppa Oy:n myymälöissä kaikkialla maassa.

Kiertokäyntini

pääkaupungin sanomalehtien toimituksissa

Jouduin tässä nykyjään aivan vastoin tahtoani tekemään kiertokäynnin pääkaupungin sanomalehtien toimituksissa. Taskussani oli nim. eräs yleisön osastoon aijottu "Nöyrä pyyntö Eduskunnan Herra Puhemieheile". Voinhan sen sisällön mainitakin. Se koski välihuudahduksia eduskunnassa ja sisälsi pyynnön niiden lopettamisesta.

Menin Helsingin Sanomain toimitukseen. Siellä minut neuvottiin toimitussihteerin huoneeseen, jossa istui pöytänsä ääressä mies pönäkkänä ja vastenmielisenä katsellen tulijaa lasiensa takaa, ikäänkuin valmiina puolustautumaan kaikkia hyökkäyksiä vastaan. Vilkaisi kirjoitukseni alkupäätä sekä kirjoittajan nimeä ja sanoi: "tällaiset asiat ratkaisee päätoimittaja, sillä hänhän vastaa lehdestä". Saisin huomenna tulla uudelleen. Menin. Toimitussihteerin vastaus kuului: "päätoimittajan mielipide on, että tällaiset asiat ratkaistaan eduskunnan keskuudessa", eli toisin sanoen: "sinulle ei asia kuulu. Pidä siis näppisi visusti siitä erossa". "Voi taivahan talikynttilät", ajattelin yksinkertaisissa aivoissani, "onko eduskunnan Herra Puhemies niin paljon korkeammalla meitä muita kuolevaisia, ettei hänelle uskalla esittää edes "nöyrää pyyntöäkään" tällainen halpa valitsija. Olinhan huomannut, että hänen nuijallansa on vallan erinomainen teho tällaisissakin tapauksissa, jos sitä ponnella käytetään. Asian ratkaisun arvelin sittekin riippuvan enemmän puhemiehestä kuin eduskunnasta. Mitään sanomatta otin kirjoitukseni ja lähdin.

Mutta kun minulla sattuu olemaan tavallista enemmän tuota "suomalaista sisua", ohjasin askeleeni Uuden Suomen toimitukseen, jonka hyvin pitkäaikainen vakituinen tilaaja olen ollut. Ajattelin, että siellähän asiani ainakin ymmärretään. Mutta siellä kävi minulle vieläkin ohraisemmin kuin H. S:ssa. Sain seista toimituksen eteisessä, ulko-oven edessä kuin mikäkin kerjäläinen. Siitä eräs mies, ei mikään asiapoika, vei "nöyrän pyyntöni" toimitussihteerin luettavaksi. Pian toi hän sen minulle takaisin, kohautti olkapäitään: "sihteeri sanoi: ei kelpaa". Ajattelin silloin: "niin muuttuu maailma, Eskoni. Onhan täällä aina ennen vakava asia ymmärretty ja siihen huomiota kiinnitetty. Turhan vuoksi en olisi vanhoilla, kipeillä jaloillani tällaisille retkille lähtenytkään". Vetipä toimitussihteeri vielä kiukkuisesti välillämme olevan ovenkin kiinni, ollakseen varmassa turvassa minulta, jolla ei ollut etäisintäkään ajatusta **häntä** enää häiritä. Tiedustelin puhetoveriltani kuitenkin hylkäämisen syytä, mutta vastaukseksi sain vain pään pudistuksen ja lyhyen: "ei sanottu".

Mutta silloin vasta suomalainen sisuni nousi. Päätin itsekseni, että **asianomaisen tietoonhan sen saatan tavalla tahi toisella.** Sanoin, että Penee parasta lähettää se itselleen Kyösti Kallioile. Tuumin jo henkilökohtaisesti lähteä viemään paperiani määräpaikkaansa, mutta muistin samalla, että eihän eduskunnan Herra Puhemichelle sovi edes julkisesti esittää "nöyrää pyyntöäkään", kuinka suostuisi **hän,** joka arvatenkin on hyvin "ylösotettu", ottamaan vastaan minut, yhden kansan vähimmistä, vallankaan, kun asiani kaikista päättäen ei olisikaan hänelle mieluinen.

Päätin senvuoksi vielä kerran yrittää kääntyä julkisen sanan puoleen ja tällä kertaa ohjasin askeleeni Ajan Suunnan toimitukseen. Olihan minun sinne nyt parempi kääntyäkin, kun olin ensin yrittänyt saada sitä muualle. Eihän nyt kukaan, Sasua lukuunottamatta, voisi ilkeyksissäänkään sanoa kirjoitustani Ajan Suunnan tilaamaksi. Sasulle näet, en ollut, tuntien hänen rakkautensa välihuudahduksiin, kirjoitustani tarjonnutkaan.

Tulin toimitukseen, jossa tapasin aivan sattumalta päätoimittajan paltto päällä, ilmeisesti hyvin kiireissään poislähdössä. Siitä huolimatta en nähnyt hänessä hiventäkään tuota edellisten toimittajain vastenmielistä panssaroitumista tuntemattoman tulijan varalta. Päinvastoin, kun nähdessäni hänen kiireensä, hiukan epäröiden astuin huoneeseen, kajahti vastaani reipas "päivää". Ystävällisenä kesken kiireensäkin luki hän "nöyrän pyyntöni", luvaten ottaa sen lehteensä ja olikin se julaistuna Ajan Suunnassa n:o 261. Ennättipä hän vielä iloisesti nauraakin selostaessani hänelle lyhyesti edellisiä vaiheitani.

Näin päättyi kiertokulkuni lehtien toi-

KALEVASSA Historiallinen draama

Seinäjoki

Ristin Merkki

Elokuva jota ette koskaan unohda.

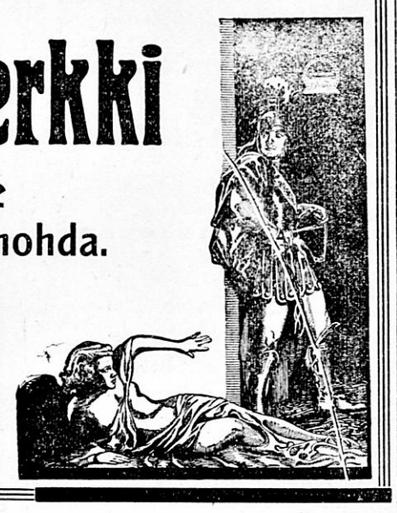

Lapsilta kielletty!

Liput 7:— ja 8:—.

Näyt. arkisin klo 6,15 — 8,15.

Sunnuntaina klo 2,15 — 4,15 — 6,15 — 8,15.

1 L. RAVINTOLA KESKUS

Seinäjoki, Valtionk. 15
Puhelin 301

Täydelliset anniskeluoikeudet.

Aterioikaa

viihtyisässä ravintolassamme.
Aamiainen 10—13. **Päivällinen** 16—19.
Kuukausiruokailijoille alennusliput edullisia.
Annoksia kaiken päivää.
Tunnetusti hyvää kahvia y.m.
Funkkiskabinetti kokous- y.m. tilaisuuksiin tilauksesta.
Ulkotilaukset toim. huolella ja nopeaan.

I.K.L:N KANNATTAJAT OSTAVAT TAVARANSA
I. K. L:n Kauppa Oy:stä
Helsinki, Kaisaniemenk. 6 A 30. P. 26404. Sähköos. Iklov., Helsinki.
Auki 9—16,30. Lauant. 9—15,30.

Missä on Suomen rehellinen työmies?

Menkäämme heidän pariinsa, jotta totuus voittaisi kokonaan.

Näinä aikoina me näemme entistään selvemmin, kuinka puolueiden kahleet alkavat vähitellen kirvota ja Suomen väkipakolla toisilleen vihamielisiin ryhmäkuntiin jaettu kansa avaa silmänsä ja rientää isänmaalliseen rintamaan. Me tunnemme riemun täyttävän sydämemme nähdessämme Suomen miehen ja naisen vähääkään välittämättä siitä, mitä heidän tähänastiset poliittiset johtajansa sanovat, liittyvän kansalliseen, horjumattomaan, herpautumatonta taistelumieltä uhkuvaan taistelujoukkoon. Tämä on ilahduttava asia. Siitä riemuitsee sydämessään jokainen suomalainen, sillä vain sitä tietä kuljemme valoisaa päivää kohti. Kansamme eri kerrokset yhdistyvät yhdistymistään. Maataviljelevä väestö on jo suurelta osalta herännyt. Samoin virkamiehet, — tietenkin entisestä mädännäisyydestä voimansa ja toimeentulonsa keräävä osa unelmoi yhä patkulilaisuuden kukoistusajasta. Opiskelevan nuorison on vallannut miltei kauttaaltaan luja tahto uhrata elämänsä isänmaalle. Mutta meidän riveistämme puuttuu osittain vielä työmies, suomalainen työmies, jonka kourat ovat jokapäiväisessä aherruksessa kovettuneet ja jonka sitkeys olemassaolon taistelussa on jo monasti koeteltu. Missä hän on? Eikö hän tahdo tulla mukaan? Tahtooko hän yhä uskoa niihin johtajiin, jotka ovat valmiita hänet pettämään ja jättämään minä hetkenä hyvänsä oman onnensa nojaan?

Isänmaallinen kansalainen! Älä tuomitse suomalaista työmiestä! Älä soimaa häntä, jos hän ei vielä olekaan tullut mukaamme, vaan soimaa omaa itseäsi! Sinä itse olet siihen syypää, sinä itse olet hänet jättänyt syrjään. Voitko sinä hänelle niin ollen tuomiosi langettaa?

Sanon näin, sillä tiedän, ettei ole sen rehellisempää ainesta Suomen kansassa kuin sen raatajat. He eivät koskaan ole pettäneet johtajiaan, vaan he ovat pysyneet uskossaan ja olleet valmiit antamaan henkensäkin johtajainsa edestä, — vaikkapa nuo johtajat ovat olleet aina valmiit kavaltamaan joukkonsa. Meidän "sivistyneistössä" on paljon sellaista ainesta, joka muutamassa kuukaudessa on käynyt läpi kaikki aatevirtaukset, kaikkia kannattanut ja kaikkien puolesta vannonut olevansa valmis uhraamaan viimeisenkin veripisaransa. Ehkä nyt on tullut se aika, jolloin heidän sydämessään palaa isänmaallinen tuli, eikä hartaampaa toivomusta saata ollakaan kuin ettei se tuli heistä koskaan sammuisi. Mutta väitän, että tuhat kertaa arvokkaampi on riveissämme Suomen työläinen, jonka ajatukset eivät ailahtele vähänväliä suunnasta toiseen, vaan jonka vastuuntunto on suuri, suurempi kuin monen "sivistyneen", joka suurieleisenä ja äänekkäänä julistaa tämänpäiväistä tunnustustaan, — mutta on valmis huomenna luopumaan siitä. Tiedän kyllä, että valveutuneet työläiset itse ovat tehneet ehdottomasti arvokasta työtä, mutta sitenkään eivät ole jaksaneet herätä Suomen työläisten suuret joukot. Ne ovat uskoneet yhä omiin johtajiinsa, sillä he eivät tiedä valheesta, edesvastuuttomuudesta ja aiheettomista syytöksistä mitään. Mikä rehellisyys on heissä itsessään, sen he uskovat olevan myöskin muissa, eikä heidän käsityksensä muutu sillä, jos me jossakin herraspiireissä pidämme korkealentoisia puheita ja julistamme julistamasta päästyäkin marxilaisille hirttotuomioita. Ei näin herätetä vakaata työläistä, jonka rehellisyys ei salli jättää johtajiaan oman onnensa nojaan. Sinä et ole, Isänmaallisen Kansanliikkeen jäsen, tehnyt sellaista työtä, mikä vaikuttaisi rehelliseen työmieheen. Sinä olet lyönyt laimin heidän valistamisensa ja sinä olet istunut mieluummin herrasseurassa kuin köyhän työmiehen majassa. Ja kuinka usein sinä oletkaan häntä hylkinyt, kuinka usein olet häntä jäätävän kylmästi kohdellut ja suorastaan pakottanut hänet eroamaan ja menemään niiden johtajain talutettavaksi, joita vastaan sinä syökset ankaria syytöksiä. Mene itseesi, Suomen mies ja nainen, muista, mitä olet tehnyt ja ajattele, mitä sinun olisi pitänyt tehdä! Älä heitä syytä toisten kannettavaksi, kun sinä itse olet myöskin syyllinen! Tuskinpa meistä kukaan voi sanoa menetelleensä oikein tässä asiassa.

En toivo mitään sen hartaammin kuin että Suomen kansa kokonaisuudessaan heräisi ja olisi valmis siihen rakennustyöhön, jossa ei katsota, oletko känsäkourainen työläinen vai hienon käytöksen omaava herra. Siihen on päästävä, eikä siihen pyrkiessämme ole oikein moittia toisia ja uskoa omaan erehtymättömyyteensä. Isänmaallisen Kansanliikkeen on päästävä työläisten pariin, ei vain sanomalehtien välityksellä, vaan lähettämällä sinne omat miehensä, jotka henkilökohtaisella toiminnallaan ja kosketuksellaan osoittavat, kuinka väärille henkilöille on joutunut heidän luottamuksensa. Totuudenmukaisesti on pyrittävä heille osoittamaan, etteivät heidän johtajansa ole koskaan olleet sen arvoisia, että ansaitsisivat luottamusta. He, juuri he, ovat nostattaneet Suomen työmiehen toisia kansankerroksia vastaan vaiheellisilla, törkeillä syytöksillään. Työläisissä on pyrittävä herättämään yhteenkuuluvaisuudentunne ja heille on osoitettava, kuinka Suomen kansa on välttämättä saatava nostetuksi ylös siitä loasta, minne sen edesvastuuttomat poliittiset johtajat ovat painaneet. Vain tätä tietä herää Suomen rehellinen työmies, sillä hänen rehellisyytensä on niin voimakas ja hänen vastuuntuntonsa niin suuri, ettei hän toisten kertomalla joistakin hämäristä asioista voi ikinä luopua entisistä johtajistaan. Hänelle on osoitettava, kuinka asiat ovat, ei niinkuin rikkaat orjilleen, vaan niinkuin veli veljelleen. He ovat meidän veljiämme ja meidän velvollisuutemme on saada heidät näkemään, mikä on totuus. Jos tässä onnistumme, silloin vasta voidaan puhua kansallisesta rintamasta. Ei isänmaa kuulu vain rikkaille, vaan se on meille kaikille yhtä kallis ja pyhä. Menkäämme työläisten pariin, jotta totuus voittaisi koko Suomen kansan!

J. S.

Rikollisuudesta Yhdysvalloissa

Merkillistä on, että tässä suuressa federatiivisessa liittovaltakunnassa, joka yhä enemmän on aikanut kehua kulkevansa kaiken teknillisen, tieteellisen y.m. kulttuurin etukärjessä, myöskin rikoskulttuurin näyttää tämän maan valkoisen asutuksen alkuajoilta lähtien edelleen sitkeästi pysyneen vireillä ja nykyisin vieläpä kehittyneen ennennäkemättömään laajuuteen. Niinpä tästä hämmästyttävästä rikollisuudesta Yhdysvalloissa "New Yorkin Uutiset" äskettäin jälleen esitti joukon vakavaa huomiota ansaitsevia tietoja.

Rikoksia tutkiva National Council (Kansallinen neuvosto) mainitsee m.m. aivan uskomattoman summan rahaa, minkä rikollisuus vuosittain yhteensä tulee Yhdysvalloille maksamaan. Ja perin surullista on itse rikostilasto. Murhia tehdään vuosittain keskimäärin 12,000; noin 3,000 ihmistä kidnapataan (s.o. viedään väkisin kiristystarkoituksessa); 100,000 pahoinpidellään, vähintäin 50,000 joutuu varkauksien uhreiksi. joka vuosi tapahtuu murtovarkauksia 40,000 kodissa ja liikepaikassa ja 100 miljoonaa dollaria häviää murhapolttojen kautta.

Nämä numerotiedot on kerännyt National Council, johon neuvostoon kuuluu joukko yhteishyvää harrastavia kansalaisia ja puheenjohtajana kirjailija, ent. upseeri eversti J. A. Moss, joka yhdeksän vuotta on kokoillut tilastoja rikollisuudesta. Neuvostolla on alaosastot jokka valtiossa, jotka kukin alueellaan ottavat selkoa rikoksista, joten toiminta näin järjestettynä on koko maata käsittävä. On siis selvää, että N. Council myöskin on ennättänyt luoda sisääntunkevan silmäyksen rikollisuuden syviin syntyihin.

Rikollisuus rehottaa maassa, sanoo eversti Moss, sentähden, että on olemassa sopimus rikollisten ja lahjuksia ottavien tuomarien välillä; että on epärehellisiä, rikoksellisia politikoitsijoita; että on lahjuksia ottavia poliisiupseereita ja poliiseja, ja että on periaatteettomia tuomareita ja lahjottavia virkamiehiä. Kängsterit (s.o. varasjoukkioiden jäsenet) ovat hyvin järjestyneet. Niiden voima ja vaikutus ulottuu järjestyneen työväestön johtomiehiin, poliisivoimiin ja poliittisiin järjestöihin — aina korkeisiin virkamiespiireihin saakka.

"Yleisö tuskin tietää", sanoo eversti Moss ironisesti lisäten sanan "tuskin" — "että onnitusvalla rikollisella on oma lakimiehensä, jolle hän suorittaa korkean vuosipalkan. Lakimies on puhelinyhteydessä asiakkaansa kanssa määrätyillä tunneilla, meneepä myös etsimään tätä vankiloista — — ja hän järjestää niin, että juttu tulee esille vissin tuomarin oikeudessa, missä asia joko hylätään tai siirretään ja unhotetaan". Näin rikollisista suuri osa pääsee rangaistuksetta.

— — —

Näistä kaameista tosiasioista tuossa suuressa **korkean edistyksen ja vapauden kultamaassa** on sanomalehdissämme kyllä aikaisemminkin näkynyt tietoja, jotka ovat olleet peräisin Yhdysvaltain englanninkielisistä lehdistä. Mutta niinkuin näemme, ovat Amerikan suomalaisetkin lehdet asioista perillä ja kuten muistetaan sisälsi Lakeuden Sana joku viikko sitten "N. Y. U:n" mukaan jo lyhyen esityksen Yhdysvaltain virkajärjestelmästä ja siellä vallitsevasta rikollisuudesta. Juurimainitun lehden kirjoituksessa huomautettiin erittäin, että **Suomessa** on ollut vaikuttamassa **virkamieskunnia ja -moraali,** kun virat ovat vakavalla kannalla, jota vastoin Yhdysvalloissa kaikissa n.k. poliittisissa nimitysviroissa aina puolueen kaatuessa ja toisen puolueen — kansanäänestyksellä — päästessä valtaan myöskin suuret joukot virkamiehiä saa laputtaa tiehensä ja uudet nimitetään tilalle. Näin on virat aina katsottava vain väliaikaisiksi, ja — lahjusjärjestelmä kukoistaa! "Julkisena paheena, joka on yleisesti tietty ja josta julkisesti puhutaan".

Meillä täällä Suomessa on eräissä puolueissa myöskin jo jonkun aikaa harrastettu ja myöskin esitetty sitä toivomusta, että täälläkin päästäisiin **edistymään** tuon "suuren vapaan lännen" kannalle siinä, että kaikkein virkamiesten n.s. erottamattomuus laeista kumottaisiin. Muistaaksemme maalaisliittolaisessa "Lalli"-lehdessä tästä asiasta kirjoitettiin jo kesällä 1927, kun maalaisliittolainen hallitus oli muodostettu. Ja eikös vain myöskin edistyslehti "Turun Sanomat" viime talvena tästä samasta asiasta esittänyt pontevan artikkelin.

Vaikka emme satu muistamaan, olikohan viimemainittu itse pää-Urhon vaikoherra Fredriksonnin kirjoittama.

S:n.

Nurmen Sähköliike

Myy: Puskantie 8. **Seinäjoki.** Puh. 125.
Radiokoneita, valaistuslaitteita, pattereita ja kaikkia sähköalaan kuuluvia tarvikkeita.

Suorittaa:
Sähköjohtojen asennuksia laadusta riippumatta.

Korjaa:
Sähkömoottoreita, radiokoneita, keitto- ja lämmityskojeita, akkumulaattoreita y.m.

Työ suoritetaan aina nopeasti ja huolella nykyisin voimassaolevien lakimääräysten mukaan ja hinnat ovat kohtuulliset.
Pyytäkää kustannusarvioita aikomastanne työstä.

Erikoistieto

Jokainen Lakeuden Sanan tilaaja,

joka on ensi vuonna kokovuosikertatilaaja ja maksunsa suorittanut konttoriimme joko itse tai asiamiehen kautta,

on tapaturmavakuutettu

Smk:sta viisituhatta (5,000:—)

kuoleman varalta Tapaturmavakuutus Osakeyhtiö **LOUHESSA** vuoden 1934 loppuun yhtiön kanssa tekemämme sopimuksen mukaisesti.

Vakuutus astuu voimaan siitä päivästä, jolloin maksu konttoriin on suoritettu, kuitenkin aikaisintaan tammikuun 1 p:stä 1934.

*

Jokainen tilaaja, suorittaessaan maksun joko suoraan tai asiamiehen kautta konttoriin, saa samalla haltuunsa **sitovan vakuutuskuitin.** Niille, jotka tilaavat lehden postikonttorin tai rautatiekirjakaupan välityksellä, lähetetään mainittu kuitti konttorista heti tilauksen sinne saavuttua.

Lähemmät tiedot

asiasta ovat merkityt asiamiehiä varten **asiamiesohjeissa,** joita kaikille asiamiehiksi hyväksytyille edelleen lähetetään.

Priima

miesten lapikkaita

Smk. 110:—.

POTKUKELKKOJA halvalla.

Romuporvarilla

Mantereen uusi ukaasi

Hämeen Sanomat, ainoa lapualaismielinen kokoomuslehti maassamme, kirjoittaa seuraavat huomioonotettavat ajatukset opetusministeriön uusimmasta, koulunuorison "värejä" koskevasta kirjelmästä:

"Valtiovarainvaliokunnan mietinnön innostamana on opetusministeriö kiirehtinyt kouluhallitusta tehostamaan aikaisemmin antamiaan pukeutumisohjeitaan. Kirjelmä on ainutlaatuinen ja väkisinkin palautuu mieleen epämieluisat muistot venäläisen virkavallan määräyksistä. Tuntuu aivan käsittämättömältä, että määräyksen antajat luulevat moisilla toimenpiteillä voivansa vaikuttaa nuorisoomme tarkoittamaansa suuntaan. Muistettakoon, että kansamme nuorisolla on kunniakkaat traditiot! Se ei ole vaipunut punaiseen marksilaisuuteen tai hai-

hattelevaan liberalismiin, kuten kulttuuristaan ylpeileväin läntisten naapurimaittemme nuoriso. Koulun penkiltä on monen jääkärimme tie kulkenut yli jäätyneen Merenkurkun päämääränään Isänmaan vapaus. Koulun penkiltä olivat lähtöisin ne vapaussotamme sankaripojat, jotka vuodattivat kalliin sydänverensä Isänmaan itsenäisyyden lunnaiksi Suomen talvisille hangille. Ja kun heimokansojemme hätä kutsui, olivat koulupoikamme jälleen valmiit. Heitä on ollut Vienassa, Virossa, Aunuksessa ja Inkerissä ja monet heistä lepäävät siellä tuntemattomissa haudoissaan odottaen kansansa ylösnousemuksen hetkeä.

Sellaiseen nuorisoon eivät virkavaltaiset määräykset tehoa. Ne ulkonaiset tunnukset ja merkit, jotka julkisesti ja rehellisesti todistavat kantajansa mielenlaatua, saattavat kyllä hetkeksi kadota, mutta sitä voimakkaammin hehkuu nuori mieli sille kansakunnan suurimmalle ajatukselle, joka sisältyy sanaan Isänmaa! Sellaisesta nuorisosta kansamme voi olla ylpeä!"

*) Huomautettakoon, että Lakeuden Sanassa kyllä oli asiasta jo syksyllä artikkeli. Muualla emme ole havainneet.

Toimitus.

Sisukas.

Joel Lehtoselta uusi romaani:
HENKINEN TAISTELU.

Kirjailija on katsellut kansaamme ja olojamme ja nähnyt niissä paljon puutteellisuuksia, ja niitä hän ruoskii uudessa suurromaanissaan niinkuin vain hän kykenee. Jumala ja paholainen kamppailevat päähenkilön sielusta, ja pukinsorkkainen vakuuttaa voivansa saada hänet pauloihinsa. Tässä tarkoituksessa hän näyttää päähenkilölle Suomen kansan kaunistelematta, tuo eri tyyppejä esiin: marxlaisia, lapualaisia, porvareita, proletaareja, taiteilijoita ja poliitikkoja. Teos on siten elävä ja todellinen läpileikkaus Suomen kansasta. Romaanissa on 636 sivua. Hinta 70 mk., sid. 90 mk., nahkaselk. 110 mk. — Otavan kustantama.

— **Kuule!** Hanki Sinäkin y k s i uusi tilaaja Lakeuden Sanalle suosittelemalla lehteä tuttavapiirissäsi. Se kuuluu kansalaisvelvollisuuksiisi. Eikö niin?

IKL:n joka arvalla mahdollisuus voittaa 3 voittoa

Voittojen arvot:

yksi (1)	.....	**100,000 mk.**
yksi (1)	.....	**50,000 „**
viisi (5)	.....	**10,000 „**
kymmenen (10)		**5,000 „**

Suuri määrä 2,000, 1,000, 500, 200, 100 ja 75 markan arvoisia voittoja.

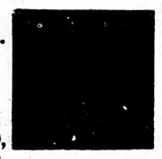

Vielä nytkin ostettu arpa on osallistunut myös ensimmäiseen arvontaan, josta voittoluettelo N:o 1 saatavissa.

Toinen arvonta on joulukuussa 1933.

Arpa maksaa 5 markkaa.

Isänmaallisen Kansanliikkeen Kannatusyhdistys r.y.
Helsinki, Kaisaniemenkatu 6 A., huon. 30. Puh. 26404.

Myydään m.m. IKL:n toimistoissa ja Rautatiekirjakauppa Oy:n myymälöissä kaikkialla maassa sekä Ajan Suunnan konttorissa.

Liikealan työttömät!

Ilmoitushankintaan

halukkaita, pystyviä, jos mahdollista liikealoilla ennestään toimineita henkilöitä otetaan palvelukseemme eri puolilla maata. Toimen voi hoitaa joko pää- tai sivutoimena. Palkkiot edulliset riippuen työnsuorituksesta. Halukkaita henkilöitä kehoitetaan jättämään hakemuksensa todisteineen, suosituksineen ja hankintaehtoineen ensi tilassa konttoriimme, os. Seinäjoki.

LAKEUDEN SANA.

Kirvun Luonnonparantola

Kirvu. Oma keskus.

SEINÄJOEN ASIANAJO. JA
Etsivätoimisto
Kalevankatu 5. Puhelin.

Vaatturiliike
T. Laajanen
Seinäjoki. Puhel. 208.
Arki-, juhla- ja sotilaspukuja.

O.Y. YRJÖ SUNDQVIST

Vaasa, Hovipuist. 13, puh. 242, 1256.

Ensiluokkainen

Kultasepänliike

Siis edullinen **kihlojen, lahjojen** ja **palkintojen ostopaikka.** Paikkakunnan parhaiten varustettu **Optillinen liike.** Zeiss-tuotteiden valtuutettu myyjä. **Huom.! Silmälääkärin hyväksymä optikko.**

Rakennustoimisto
Gunnar Andersson
Tampere.
Rakentaa urakalla ja laskuun.

HOTELLI SEURAHUONE
Iisalmi. Omist. **Iida Bolander.** Puh. 346.
Aamiaista tarjoillaan kello 10—13
Päivällistä „ kello 16—18
Kahvia, teetä, virvokkeita sekä lämpimiä ja kylmiä voileipiä koko päivän.
Ajanmukaiset hinnat. Kohtelu hyvä.
Ravintola suljetaan klo 23,30.

Hotelli National
Turku, Rauhank. 8, lähellä asemaa.
I lk. hotelli ja ravintola.
Huoneita 1 h. 15:—30:— ja kahden h. 40:—50:—, lisävuode 10 mk. vuorok.
Oma keskus, nimihuuto National.
Suositellaan!

LOIMAALLA:
Loimaan Seurahuone
Puhelin 60.
Ainoa I luok. hotelli ja ravintola paikkakunnalla.

ISÄNMAALLISEN KANSANLIIKKEEN KESKUSTOIMISTO.
Helsinki.
Kaisaniemenk. 6 A. 30.
Järjestöjohtaja: Puh. 35242.
Toimisto: Puh. 21640.
Taloustoimisto: Puh. 26404.

LAKEUDEN SANA

Päätoimittaja: VILHO VIITA

Lehti ilmestyy joka perjantai.

Toimitus ja konttori Seinäjoella Koulukadun 3:ssa, puh. 85. Avoinna arkipäivisin klo 9—16.

Tilaushinnat 1934:

Koko vuosi 40 mk., puoli vuosi 25 mk., neljännesvuosi 15 mk., kuukausi 5 mk.

Tilauksia vastaanottavat **maan** kaikki postikonttorit ja **rautatiekirjakauppa Oy:n myymälät, asiamiehet** sekä **lehden konttori.**

Ilmoitushinnat:

Tekstin jälkeen 1 mk., tekstissä 1:20 mk. ja ennen tekstiä 1:40 mk. paistamillimetriltä. — Jatkuvista ilmoituksista alennus. — Määrätty paikka 10 % korotuksin.

Seinäjoki 1933. Seinäjoen kirjapaino.